

Nederige akteerkunst redt hilarisch achterhoedegevecht

THEATER MALPERTUIS SPEELT 'HENDRIK V'

Shakespeare was niet in zijn beste dag toen hij *Hendrik V* schreef. Op beeldend taalvermogen en tekstkwaliteit is er weliswaar weinig aan te merken. Maar zijn dramatische stof was dun en hij maakte er een lap-pendeken van om de schoulers van één personage.

dat de problematiek van stuk en personages onderuit haalt maar daar vaak niet veel meer tegenover stelt dan een uitgebreid gamma van interpretatie-, enscenerings- en spelvondsten met een neiging tot minstens ironiseren, zoniet ridiculizeren. In het beste geval werpt dat een nieuw licht op de gestelde problematiek. In het slechtste geval krijg je revueachtige *oplossingen* voor problemen van interpretatie en/of enscenering, paradoxaal genoeg niet zelden op de rand van het beleurende betoog.

De regie van Van Wijk bungelt tussen beide extremen in maar verliest zich te vaak in het laatsgenoemde en levert daarmee een nogal zinloos teatraal achterhoedegevecht. De tekens zijn te duidelijk, het betoog over macht en oorlog dat hier gevoerd wil worden, wordt beton of raakt onderge-sneeuwd.

Vormdiscipline

Niet dat daarmee de voorstelling van alle kwaliteit gespeend is. De bij Shakespeare komisch bedoelde intermezzi bijvoorbeeld worden hier schitterend gedaan, maar drijven uiteraard meer op vormdiscipline dan op interpretatiekunst. En het is waar dat Shakespeare rond zijn Hendrik niet veel meer heeft gezet dan een hoop figuratie, die nauwelijks karakter wil worden. Maar dat is geen reden om die

figuren nog eens extra te ont-individualiseren of ze alleen maar een af en toe wel aardig maar evengoed hol en onveranderlijk vormpje als identifikatie mee te geven. Een eenduidigheid die haaks staat op het veeluidige en sprekend bruikbare decor van William Philips: een grote stalen kubus, waarop en waarom dit spel van macht en oorlog zich voltrekt.

De Graef

Symptomatisch voor de stijl is de behandeling van de koorrol. Goete Derick moet aantreden als Marlene Dietrich, vendelzwaaijer, imitatie van Roger Simons uit Londen en andere flauwekul, waarmee Van Wijk voornamelijk het begrip oorlog poogt te aktualizeren. Dat is vindingrijk maar doorzichtig en schiet het doel voorbij. Gelukkig is Derick een actrice met talent en zin voor verhoudingen. Tegenover wat haar gevraagd wordt te doen ont-wikkelt en toont zij een ironische afstand, waarmee ze de regie zelf subversief benadert en orde op zaken stelt.

Maar de man die de voorstelling redt is Peter de Graef. Sinds zijn allang niet meer recente debuut heeft De Graef zich zo goed als ongemerkt ontwikkeld tot een to-pakteur met een zeldzaam talent, een fascinerende persoonlijkheid en een elektriserende uitstraling. Regisseur Van Wijk kan niet veel meer gedaan hebben dan hem de

vrije ruimte gegeven. De Graef maakt daar gebruik van om de rol van Hendrik weloverwo-gen, precies geanalyseerd en met een door trefzekere intuïtie onder-steunde intelligentie naar zich toe te halen en er een monument van te maken. Niet voor een historische koning, maar voor de complexe menselijke natuur en vooral voor een in alle nederigheid beoefende akteerkunst. Zonder enige praal-hanzerij of holle techniek neemt hij daar alle tijd en denkrimte voor. Geen van buiten geleerde zin die hij niet eerst opnieuw gedacht, geproefd, desnoods verworpen en geherformuleerd heeft. Het den-kend spreken vormt de basis van een daardoor volkomen natuurlij-ke, authentieke en geheel eigen ex-pressie, waarmee hij ook dubieuze regie-ingrepen nog een schijn van rechtvaardiging weet te geven. Zo maakt hij ten slotte een voorstelling acceptabel waarin een regisseur de nederigheid niet opbracht om zijn vondsten ondergeschikt te maken aan een pakkende betekenis.

Wim Van Gansbeke

Theater Malpertuis, *Hendrik V*, Gent, Arca, op 9 en 10/10, 20u; Kortrijk, Stadsschouwburg, 12/10, 20u.15; Oosten-de, Noordstar, 15, 17, 22, 24 en 31/10 en 5 t/m 7/11, 20u.30; Tiel, Gilddhof, 16, 23 en 30/10, 20u.30; Brugge, De Dijk, 20/10, 20u.30; Antwerpen, Monty, 9 t/m 12/11, 20u.; Neerpelt, Dommelhof, 13/11, 20u.; Dilbeek, Westrand, 19/11, 20u.30; Sint-Niklaas, Stadsschouwburg, 24/11, 20u.; Heusden-Zolder, CC, 27/11, 20u.

'Hendrik V': Peter de Graef is een monumentale Hendrik. (Foto Norbert Maes)